לאו היינו הנחתן בעא רבא *אגוז בכלי צף על גבי מים מהו מי אמרינן בתר אגוז אזלינן והא נייח או דילמא בתר כלי אזלינן והא לא נייח? תיקו. שמן על גבי יין מחלוקת ר' יוחנן בן נורי ורבנן דתנן [*שמן שצף על גבי יין ונגע טבול יום בשמן לא פסל אלא שמן ר' יוחנן בן נורי אומר שנהם חיבור זה לזה] אמר אביי *בור ברה"ר עמוקה עשרה ורחבה שמנה: וזרק לתוכה מחצלת חייב, *חילקה במחצלת פטור, לאביי דפשיטא ליה דמחצלת מבטלא מחיצה כל שכן חוליא דמבטלא מחיצה, לרבי יוחנן דמיבעיא ליה חוליא, מחצלת פשיטא דלא מבטלא מחיצת' ואמר אביי *בור ברה"ר עמוקה עשרה ורחבה ארבעה: מלאה מים וזרק לתוכה חייב מלאה פירות וזרק לתוכה פטור מ"ט: מים לא מבטלי מחיצתא, פירות מבטלי מחיצתא תניא נמי הכי הזורק מן הים לאיסרטיא ומן האיסרטיא לים פטור ר"ש אומר אם יש במקום שזרק עמוק עשרה ורחב ארבעה חייב: מתני' *הזורק ארבע אמות בכותל למעלה מעשרה טפחים כזורק באויר, למטה מעשרה טפחים כזורק בארץ. הזורק בארץ ארבע אמות חייב: גמ' *והא לא נח! א"ר יוחנן *בדבילה שמינה שנינו. א"ר יהודה אמר רב א"ר חייא *זרק למעלה מעשרה והלכה ונחה בתור כל שהוא באנו למחלוקת ר' מאיר ורבנן: לר"מ דאמר *חיקקין להשלים מיחייב, לרבנן דאמרי אין חוקקין להשלים לא מיחייב תניא נמי הכי זרק למעלה מעשרה והלכה ונחה בתור כל שהוא ר"מ מחייב וחכמים פוטרין א"ר יהודה אמר רב תל המתלקט עשרה מתוך ארבע וזרק ונח על גביו חייב תנ"ה מבני: ששה לתוכו ונעשה מדרון לרה"ר, או שה לרה"ר ונעשה מדרון לתוכו אותו מבוי אינו צריך לא לחי ולא קורה רבי חנינא בן גמליאל אומר תל המתלקט עשרה מתוך ארבע וזרק ונח על גביו חייב: מתני' זרק לתוך ד' אמות ונתגלגל חוץ לד' אמות פטור, חוץ לד' אמות ונתגלגל לתוך ד' אמות חייב: גמ' והא לא נח? אמר ר' יוחנן *והוא שנח על גבי משהו תניא נמי הכי זרק חוץ לד' אמות ודחפתו הרוח והכניסתו ואע"פ שחזרה והוציאתו פטור, אחזתו הרוח משהו אף על פי שחזרה והכניסתו חייב *אמר רבא *תוך ג' לרבנן צריך הנחה על גבי משהו יתיב מרימר וקאמר לה להא שמעתא אמר ליה רבינא למרימר לאו

פירות מבטלי מחיצתא · וא"ת ומ"ש מדבילה שמינה דאמרינן לעיל דלא מבטלי ואחבי דהכא אית ליה שינוי דבדבילה שמינה שנו כדאמר בפ"ק (דף ז:) זימנין משני ליה בכותל דליים ביה חור ובדבילה שמינה כו' וי"ל דדבילה אינה עומדת כל כך להתבטל שם בכותל כמו שרגילין לבטל פירות בבור כעין תבואה לי' ומי דבילה דבר מועט הוא ולא מבטלו אבל בור מלא פירות לו חליו מבטל רה"ר וה"ה דגרעין אחד לו דבר מועט לא מבטל רה"ר וא"ת היכי ממעטי הכי פירות והא אמר בפרק חלון (עירובין עח:) כל דבר הניטל בשבת אינו ממעט ואפי' לי' חייבי הכא בטבל שאין ניטל בשבת מ"מ כיון דניטל מן התורה הזורק לתוכו אמאי פטור ואומר ר"י דמן התורה ממעטו כל דבר ואפילו הניטל ומדרבנן הוא דגזרו דדבר הניטל אינו ממעטו ולהכי לא קאמר מותר לזרוק בתוכו אלא קאמר הזורק לתוכו פטור ממעטו דאיסורא דרבנן איכא ואפילו בחייבי שבין שתי חצרות אמרו דדבר הניטל אינו ממעטו אע"ג דהוי לקולא דלא אסרי אהדדי אבל ק"ק דבפרק חלון (שם) מייתי על דיש שמילאוהו תבן דהוי לענין אהל דאוריי"תא:

והלכה וגתה בתור כל שהוא כו'. בתור מפולש לחייבי והאי מוקקין להשלים היינו לשויה מקום ד' כדפי' בפ"ק (דף ז:): **והא** לא נח - וא"ת מאי פריך והתניא לעיל (ד' ז:) תוך ג' ד"ה חייב אע"ג דלא נח ואין גרלה לומר דאתוך ד' אמות קאי אמאי פטור הא לא נח וא"כ כשנח אחר כך חוץ לארבע יתחייב דהא [מתניתין] נמי הכי משמע דאתוך לד' אמות פריך אמאי חייב וי"ל דפריך לרבא דאמר תוך שלשה לרבנן בעי הגתה ע"ג משהו:

אחזתו הרוח משהו כו' - פי' שעיכבתו ע"ג קרקע לו אפי' באויר כדפי' בקונט' דאפילו אחזתה הרוח כמונח על גבי משהו וגרלה דע"ג קרקע (ג) אפי' לר' יהודה דהיינו רבנן דקאמר רבא דלריך הגת' מודה (ג) *) דלא בעינן כדפי' לעיל (דף פ:) ומיהו ק"ק דבסמוך מסקינן ליפסל דמתגלגל כיון דלין סופו לנוח לאו כמונח דמי וחזר ר"י לפרש דודאי רבי יהודה סבר כר"ע דקלוטה כמו שהוגתה (ד) היכא דבעי שתנוח שם כי הוא דפריקין אבל בהוא דפרק בתרא דעירובין (ד' ז:) היה קורא בספר דלא בעי שתפול שם בעי ר' יהודה הגתה על גבי משהו ורבא קאמר דרבנן דר"ע ליה לו קלוטה כמו שהוגתה דמיא בשום מקום אפי' לרוע שתנוח שם אפילו תוך ג' ולא ס"ל כברייתא דלעיל דקתני תוך ג' ד"ה חייב אלא סבר כברייתא דהכא דקתני אחזתו הרוח משהו ומתניתין נמי משמע דאחיירי בגת משהו כדאמרי' ר' יוחנן דומיא דריש דקתני תוך ד' אמות פטור דאחיירי בשבת דאי לאו הכי אמאי מיפטר ורב חלקיה בר טוביה דאמר לעיל תוך שלשה ד"ה חייב מוקי מתניתין בדלא נח וריש דקתני פטור מיירי כגון שפסק כחו ומחמת הרוח מתגלגל חוץ לארבע: *) דלא בעינן הגתה כדפי' לעיל דיש חילוק בין מתגלגל ובין לאו מתגלגל כנ"ל

לעיל דף פ:

ג"ז שם מירוגין דף עח: [עכוז יום ס"ב מ"ס]

שניסס חיבור · דהוי כחד ונפסל אף היין ולענין שבת נמי: לרבנן הוה ליה כלגוז על גבי מים ולרבי יוחנן הוה ליה כמים על גבי מים: **וזרק לתוכה מחצלת** · משום סיפא נקט ליה דבעי למימר חלקה במחצלת פטור לאמעטי' דהנחת חפץ וסילוק מחילה בהדדי פטור והכא סילוק מחילה דזיל הכא ליכא לרבעה וזיל הכא ליכא ד' דבלר ליה עובי מקום מחצלת: **כל שכן חוליא** · דסילוק מחילה ולאי הוא דמבטיל לה: **לרבי יוחנן מחצלת פשיטא ליה דלא מבטלה** · דאי נמי אמרינן סילוק מחילה והנחת חפץ כי הדדי פטור הכא חייב דלא מבטל ליה הלכך לאו סילוק מחילה היא: **וזרק לתוכה** · מרה"ר מידי דייתא כגון אבן לאו מים: **חייב** · ולא אמרינן כיון דמלא הוא לא הוי רה"י דמבטל להו מחילות: **מלאה פירות** · פטור דבטיל מחילות כאילו מלאוה עפר: **אביי נמי אמר** · דמים לא מבטלי מחילה: **מן הים לאיסרטיא** · מכרמלית לרה"ר פטור: **איסרטיא** · הוא סרטיא: **ר"ש אומר אם יש** · יש במקום שזרק גומא מיוחדת לבדה עמוקה עשרה ורחבה ד' רה"י לענמה היא ולא הוי כאמר יש לאו על גב דיש נמי עמוק הוא, ומילתא שמעינן מדר"ש דמים לא מבטלי מחילה: **גמ' רבי מאיר ורבנן** · דאיפלגו בחוקקים להשלים בפ"ק דיומא (דף יא:) ובעירובין (ד' יא:) לר"מ דאמר חוקקין להשלים במקו' שיש כדי לחוקק הכא חייב דרואין החור כאלו הוא מלא: **מל המתלקט** · שהוא מדרון והולך ומתלקט מעט מעט עד שמגביה י' מתוך ד"א הרי הוא כאלו זקוף כולו והוי רה"י במקום גובהו ואם זרק מרה"ר ונח על גביו חייב ודוקא נקט ממוך ד' אמות דאי מתוך ה' הרי הוא כאמר רשות הרבים דניחא תשמישתיה להילוך: **ונעשה מדרון לרה"ר** · שהיה קרקע המבוי גבוה מקרקע רה"ר והולך לספס אלל פתחו אלד רה"ר אע"פ שהיה שוה לרה"ר ונעשה מדרון לתוכה אע"פ רה"ר גבוה מקרקע המבוי וכיסה המבוי ממי מן הפתח ולפנים גבוה מקרקע רה"ר בתוכה אמה לו חלי אמה ולחוץ אמה נעשה מדרון אלד דופן האמצעי: **לאותו מבוי אינו לריך לחי** · דאותו גובה שבאלד הפתח הוה ליה מחילה לאו על פי שהוא משפע והולך: **מתני' זרק חוץ לד"א ונתגלגל כו' חייב** · לא שפיל לאתרא דא"כ לא לריכא למימר אלא שהרוח אגלגלתהו מן האויר לתוך ד' אמות: **גמ' והא לא נח** - חוץ לד' אמות אלא חזינן בתרה: **שנח ע"ג משהו** · שעמד קצת ולאח"כ נתגלגל: **והוא שנח** אם אחזתו הרוח באויר ועכבתו מעט ואחר כך הכניסתו דחייב דמי הגתה אם כתוך ג' הוא: **ודחפתו הרוח** · כשהולו באויר: **לאחזתו משהו** · הרוח עכבתו במקומו מעט: **לרבנן** · דפליגי עליה דר"ע *בזורק מרה"ר לרה"ר ורה"ר בחמלע דלית להו קלוטה כמו שהוגתה לא תימא בתוך ג' מודו אלא אפילו תוך ג' כמי לריך שיעבור ד' אמות ולכבוא לעיר ד' אמות ולכבוא לעיר תוך ג' מכר שגגתו עד שלא נח פטור כדאמרינן במתני' (דף כט:) עד שתהא החלתו וסופו שגגה ולא אמרינן עד שלא נזכר הוה ליה מוגה: לאו

יט א מיי' פי"ד מהל' שבת הלכה כב:

ב ב שם הלכה כג

כא ג מיי' שם הל' יח סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סי' שמה סעי' יב:

כב ד מיי' שם:

כג ה מיי' שם הלכה י וסמג לאוין סה טוש"ע שם סעיף יוד:

כד ו מיי' שם הל' יז.

כה ז מיי' פי"ז שם הל' ד טוש"ע א"ח סי' שמג סעיף לו:

כו ח פ מיי' פי"ג שם הלכה כב:

כז י מיי' שם הל' יז [וטש"ע כא"מ]:

מהגה מראות על אגי' נוסא סילוק מחיצה והנחת חפץ בגת אחת על ידי גריקת מחצלת לתוך בור ראוק ר' ורחב ה'

נוסא מ"ג/ כיות מי מבלי מחיצתא

נוסא תל המתלקט ר' מתון ארבע אמות

נוסא הגרהה על גבי משהו

רבינו חננאל

אסקופה מאי היא ואוקימנא [באסקופת] כרמלית ואקשינן עלה סוף סוף איסורא דרבנן איכא ושנינן דלית בה ד' על ד' וכו' ויוחנן דאמר מקום שאין בו ד' על ד' מותר לבני רה"ר ולבני רה"י לכתף עליו ובלבד שלא יחליפו ה ש ת א דתנינן בחלית הבור והסלע פחות מכאן פטור אם הן פחות בגובה ואין פחות ברוחב הוא פטור אבל אבור ואם פחות ברוחב פטור ומותר בלבר שלא יחליף דהייקנין לסה ליה למיתנא חלית הבור והסלע מסייעא ליה לר' יוחנן דאמר בור וחליתו מצטרפין לעשרה והא דר' יוחנן בהמצא תפלין (ד' לט) בענין בור ברשות הרבים וחליתו גבוהה י' טפחים והיכי דמי כגון תל ברה"ר וחקק בו עד ארעית (כגנר) רה"ר מקצתו עשאו ביד ומקצתו עשאו חליא על הבור וארעית הבור עם רה"ר שוה לו והבור עצמו גבוהה מרה"ר וחליתו למעלה ממנו אם גבוה הבור וחליתו שניהם יחייו עשרה טפחים הרי הן מצטרפין למעלה מן החוליא רשות אחרת: וגרסינן בירושל' דקדוק אחד א"ר יוחנן (העומר) [העומר] ר ה ח ל ו ל מצטרפין לארבעה והוא שהיה (העומר) [העומר] רובה עלה חלל והו פתיחת הבור (והעומר) [והעומר] הוא ר ח ב החוליא העומדת שהיא שפת הבור אם נמצא מן השפה אל השפה ד' טפחים אע"פ שיש חלל באמצע הרי הוא רה"י כמו שפירשנו: בעא רב מרדכי מרבה עמוד בה"ר גבוה י' ורחב ד' חוקק ונח על גביו מהו בעיא זו עיקרא כי רה"ר תופשתיה עד עשרה ומי' ולמעלה מקום פטור הוא לפיכך אם הגביה אדם הפץ מרה"ר ולא הגביה יותר מי' טפחים אלא לאלתר שהגיע לעשרה הניחו ע"ג העמוד חייב אבל זרקו למעלה מי' מעקם כשהוא ברה"ר ויש במחשבתו שאם יפול יגוח ברה"ר אלא שבוריקתו יצא ברה"ר לשקים פטור שהוא האויר ואח"כ חזר ונפל נח ברה"י מי אמרינן הרי עקירה ברה"ר והנחה ברה"י ועביר

עקירה והנחה נכנס למקום פטור חייב או דלמא כיון דממקום פטור הוא דקא אתיא פטור ומשמו ליה רבה ורב יוסף ואביי מתניתין היא הלא תראה חוליית הבור והסלע שנבוהין י' ורחבין ד' מכוונין הנותן על גבו חייב וכן הנטפל מעל גבו חייב וכן הנוטשא שאין מגביה משהו ויוצא ויוצא למעלה מעשרה ואח"כ יורד ונח בחוליא או לסלע וכן הנוטל מעל גבו ומניח ברה"ר ואעפ"כ חייב ואקשינן עלייהו ודלמא מתניתין בדבר דק כמו מהם דאשבר למשקליה ולאתרייה בלא הנבהה השיבו לו מהם נמי אי אשבר דלא מידלא פורתא והני מילי דחיות הן ושניא הא שמעתא מדרב חסדא דיציאות השבת כדבעינן לפרושי לקמן. **אר"ש** מראשא בעו ר' יוחנן כותל ברה"ר גבוה עשרה ואינו רוחב ד' וזוקק כרמלית ועשאו רה"ר כותל בכרמלית שבגגות ועשה הכרמלית רה"י מי אמרינן הרי הכותל זה בחזקתו וכיון שאין בו רחב ד' מקום פטור הוא או דלמא כיון שעשאו [רה"י] כמאן דמליא שאר ד"ס דמי ופשטינן כשהיה כותל לכרמלית מקום פטור היה והשתא דהוה ליה כותל רה"י כיון שנח עליו כמאן דנח ברה"י דמי שאם זה הכותל הוא שעשה הכרמלית הוא רה"י כ"ש שעשאה הכותל לעצמו לא כ"ש ומקלא בהאי מעמא: **בעי** ר' יוחנן בור ברה"ר עמוקה מ' ועקר חוליא מסגו שיש בה טפח ובעקירת החוליא נעבר הבור רה"י כדתניא הריץ עמוק עשרה ורחב ד' זו היא רה"י נמורה והניח החוליא הוא ברה"ר מאי מי אמרינן עקירת הטפ ממקומו ועשיית מחיצה בהדי הדדי קא אתיין וחייב או לא ופשיטא אם תמצי לומר כיון דבשעת עקירה לא מרה"י עקר ובעקירתו הוא רחוה רה"י לא מחייב אבל זו הבעיא השנייה אם הבור עמוק עשרה שהוא רה"י נמורה ועקר חוליא מרה"ר ונתנה לתוכה ובנתינת החוליא לתוכו נתמעם הבור מעשרה מי אמרינן כיון דבשעת התחלת הנחה רה"י נמורה הוא מיחייב או דלמא כיון שבהנחת החוליא ונתמעם הבור פטור*) ואקשינן והא לא נח ואע"ר יוחנן בדבילה שמינה שנו הלא כיון שעמד ברחוק ד' אמות מצומצמות מן הכותל וזרק בכותל דבילה שמינה ונדבקה בכותל הרי מיעטה הדבילה הר' אמות שבינו ובין הכותל אעפ"כ הוא חייב הכא נמי כיון שהניח החוליא בבור עמוק י' אע"פ שמיעטו החוליא והא חייב ופרקינן שאני התם דדבילה לא מבטל לה דדעתו לנושלה לפיכך לא ממעטא אבל החוליא בטולי מבטל לה לגבי בור ויש

*) ולפי דבר אחר לעיל דלא בעי בגת אחת דאמר בלור

*) נלע"ד דבר אחר לעיל דלא בעי בגת אחת דאמר בלור

לעיל ז: ט:

[עיל ז: ולפנ:]

ג"ז שם

ג"ז שם וש"נ

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כ"ש וכו' דמבטל לה כתם לר' יוחנן דמיבעיא ליה חוליא מחצלת פשיטא ליה כ"ל והד"א: (ב) תוס' ד"ה לאמתנו וכו' ומלמה דע"ג קרקע. נ"ב פי' לפי' בתגלגל ולפי' לא לאמתנו סרוס: (ג) בא"ד דלא בעינן כדפרי' לעיל. נ"ב בפ' המוציא יין דף פ ד"ה והא אמר. (ד) בא"ד כמי שהוגתה דמיא וכו' כיכא דפרינן. נ"ב בר"ע ש"ב:

גליון השס"

גמ' מילקה בתחלת. עיין בהרשב"א לעיל ח ע"א ד"ה דתנה שם: [לעיל ז:]